

محمود مهدی پور

جامعه اسلامی پدید می آید. ماه رمضان، هر سال همچون ابری بهاری فرا می رسد و بر زمین و زمان، برکت و رحمت و مغفرت فرو می بارد و در جانها و جامعه ها، حیاتی نوین می دمَد و بسیار زود و با سرعت رخت بر می بندد.

سلام بر رمضان، ماهی که قبل از آمدنش در انتظار آنیم و قبل از رفتن، اندوه سپری شدن آن را داریم.

و به تعبیر زیبای امام سجاده علیه السلام:
 «السَّلَامُ عَلَيْنِكَ مِنْ مَطْلُوبٍ قَبْلَ وَقْتِهِ وَمَحْزُونٍ عَلَيْهِ قَبْلَ قَوْتِهِ؛ سلام بر تو که [از جمله

عید رمضان آمد و ماه رمضان رفت صد شکر که این آمد و صد حیف که آن رفت فرا رسیدن عید سعید فطر را به همه امت اسلامی، به ویژه مبلغان گرامی تبریک می گوئیم و از خداوند مهربان می خواهیم، عبادات و خدمات همه مؤمنان و مبلغان در ماه پربرکت رمضان را پذیرا باشد.

ماه رمضان، تنها ماهی است که نامش در قرآن شریف آمده و از بهترین فرصتها برای مسلمین جهان است. این ماه در فرهنگ اسلامی، بخشی از برنامه ریزی الهی برای تربیت جامعه بشری تلقی می شود و به برکت آن هر سال تحولی فکری، فرهنگی، در

۱. صحیفه سجاده، دعای چهل و پنجم.

دیدار یار دارد، باید رمز رمضان را بیاموزد. بی شک مبلغان عزیز که خود خادمان فرهنگ رمضان‌اند، از انوار این ماه، نور می‌گیرند و در بازتاب فروغ درخشان رمضان، نقشی بزرگ، ایفا می‌کنند.

در آستانه خداحافظی با شهر الله اکبر و عید اولیای الهی، شیفتگان ماه خدا، غم فراق دارند و به چگونگی تداوم انوار رمضان می‌اندیشند و راهکارهای شرب مدام از فیوضات رمضان را می‌جویند.

دانش‌آموختگان مدرسه رمضان، باید دانش خویش را در صحنه جامعه و دیگر فرصت‌های سال به کار گیرند و گرنه، دانش‌های نظری بدون کاربرد عملی به زودی فراموش می‌شود. پرورش یافتگان اردوی رمضان باید از آداب و عادات و اعمال و اندیشه‌های این ماه و سازندگی انسانی آن فاصله نگیرند و گرنه ریاضتها کم‌کم تأثیر خود را از دست خواهد داد.

ره آوردهای رمضان چیست؟

ارمغانهای این ماه پربرکت را این

چیزهایی هستی که [قبل از زمانش مورد طلب است و قبل از رفتنش بر آن اندوه خورده می‌شود].

این ماه، سالی یک بار چون بهترین عزیزان سفر کرده رخ می‌نماید و در اوج عشق و اشک اولیای الهی همه را تنها می‌گذارد و از میان مارخت برمی‌بندد.

بسیاری از انسانها، در این دریای رحمت شنا می‌کنند و گوهرهای «معرفت»، «محبت» و کیمیای طهارت و «تقوا» برمی‌گیرند، برخی جسم و جان را صفایی دیگر می‌بخشند و برخی از آبشار رحمت رمضان جامها می‌نوشند، هر کس به میزان تلاش و صفا و اخلاص خویش از مهمانسرای حضرت دوست بهره می‌گیرد، آب حیات می‌نوشد و گوهر شب چراغ می‌اندوزد.

همراهی با این اردوی تربیتی خدا، یکی از شرایط نجات و فوز و فلاح انسانهاست. «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ»^۱

یاران رمضان بسوی قله‌های بلند

«تقوا» راه می‌سپارند و هر کس آرزوی

و تحمیلی و افراط در نیازهای واقعی، آزاد می‌کند و به انسان «آزادی اراده» می‌بخشد.

انسان در سایه رمضان با «معارف بلند قرآنی» آشنا می‌شود و بسا بهترین ره‌نمودهای زندگی انس می‌گیرد. اطلاعات و آگاهیهای قرآن، فوری‌ترین و ضروری‌ترین مواد آموزشی و تربیتی برای جامعه بشری است. اصولاً قرآن نرم‌افزار مدیریت صحیح انسان و جهان است و همه مشکلات جامعه ناشی از عدم استقرار این نرم‌افزار زندگی‌بخش، در قلب افراد و دولت‌هاست.

«عشق الهی» و «اولیای الهی» بهترین عامل کنترل و هدایت انسان در جاده پر سنگلاخ زندگی است. نیایشهای رمضان، شعله‌های عشق الهی را در جان مؤمنان برمی‌افروزد.

دستیابی به سعادت جاودانی و رهایی از همه رنجهای دنیوی و اخروی، بدون «گوهر تقوا» مقدور نیست و رمضان این گوهر آسمانی را به زمینیان می‌بخشد و آزادی و آگاهی و عشق الهی پیش‌نیاز حتمی برای صعود به جایگاه بلند «متقین» است و رمضان اردوگاه تربیتی «متقین» است. متقین در آغاز بر خویش حاکم

چنین می‌توان فهرست کرد:

۱. روزه‌داری و شب‌زنده‌داری؛
 ۲. تلاوت و تعلیم و تعلم قرآن مجید؛
 ۳. اقامه نمازهای باشکوه جمعه و جماعت؛
 ۴. آشنایی بیشتر با گفتار و رفتار معصومین علیهم‌السلام؛
 ۵. افزایش صدقات و انفاق و تقویت روح گذشت و احسان؛
 ۶. صله ارحام و رسیدگی به خویشاوندان؛
 ۷. دعا و نیایشهای بیشتر؛
 ۸. تذکر و ارشاد و راهنمایی دیگران؛
 ۹. توبه و بازگشت از لغزشها و گناهان؛
 ۱۰. عادت به نوافل و نمازهای مستحبی.
- رمضان، هزاران گوهر گرانبها به انسانها هدیه کرده و می‌کند، ولی سه گوهر «آزادی»، «آگاهی» و «عشق الهی» از درخشان‌ترین هدیه‌های آن است.
- آری، رمضان به برکت روزه‌داری، انسان را از سلطه هوسها، و نیازهای کاذب

ارمغانهای گوناگون

ماه رمضان هم دستاوردهای فردی دارد، هم ارمغانهای اجتماعی، هم ره‌آورد فرهنگی دارد، هم ره‌آورد اقتصادی، هم کارآیی بهداشتی، درمانی دارد، هم کارکردهای سیاسی، اجتماعی.

هم آموزش است، هم کارورزی، هم تمرین است، هم تعلیم. همه ره‌آوردها را باید توسعه داد و تداوم بخشید.

احیای مساجد، فعال شدن هیئات مذهبی، تأسیس و گسترش فعالیت‌های قرآنی و ارتباط نزدیک‌تر با عالمان دین، بخشی از ارمغانهای پربرکت رمضان است که باید در جهت تقویت و تداوم این دستاوردها، تلاش کرد.

ماه رمضان، ماه برگشت به قرآن است، باید در نظام قانون‌گذاری، در نظام اقتصادی، در نظام آموزشی و تربیتی و در مواضع سیاسی، اجتماعی به قرآن بازگشت و برای قرآن‌آموزی، قرآن‌باوری، قرآن‌پژوهی و گسترش اندیشه‌های قرآنی و قرآن‌سالاری برنامه‌ریزی کرد.

همه ما افراد و نهادها، دولتمردان و

می‌شوند و سپس فرمان حکومت بر هستی را با امضای خدا دریافت می‌کنند.

پاسداری از این «گوهرهای آسمانی» نیاز به هوشیاری و مراقبت و برنامه‌ریزی و همکاری همگانی دارد و به تعبیر امروزی، «عزم عمومی» می‌خواهد. مبلغان گرامی در این فرایند عظیم و گسترده نقشی حساس برعهده دارند. دولت و ملت باید تمام نیروی خود را در پاسداری از «آزادی و آگاهی و عشق الهی» به کار گیرند و با دشمنان و غارتگران این سه گوهر آسمانی مبارزه کنند.

ولایت و امامت و عشق مهدوی عجل الله تعالی فرجه و تقویت ولایت فقیه، ضامن تداوم دستاوردهای رمضان در جامعه اسلامی است. و اعلام برائت از کفار و مشرکان و تکیه بر خدا و نیروهای مؤمن و بریدن چشم طمع از شرق و غرب، پیش‌نیاز تشکیل جامعه توحیدی است و در جوامع شرک‌آلود هیچ‌گاه «عزم ملی» پدید نخواهد آمد.

در جوامع اسلامی عزم واحد تنها در سایه توحید و پیروی عاشقانه از اولیای الهی شکل می‌گیرد و امام و امامت، نظام امت است.^۱

۱. نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، حکمت ۲۵۲، «وَالْإِمَامَةُ نِظَامًا لِلْأُمَّةِ».

سوی دیگر روز قدرشناسی از پیام‌آوران و اولیای الهی است، روز اعلام بیعت و حمایت از آنان که پیوند انسان و خدا را برقرار می‌سازند، روز شعارهای زندگی بخش تکبیر و توحید و صلوات بر محمد و آل محمد علیهم‌السلام است.

آنچه در جشنهای غفلت‌آفرین معمول و موسوم است، و برخی مؤمنان هم‌گام گرفتار آن می‌شوند، شایسته فارغ‌التحصیلان دانشگاه عرفانی رمضان نیست.

۱. رقص و پایکوبی؛
 ۲. موسیقیهای مطرب و نامشروع؛
 ۳. کف زدن؛
 ۴. سوت و آواهای بی‌معنی؛
 ۵. تمسخر مؤمنان؛
 ۶. اختلاط زنان و مردان نامحرم؛
 ۷. بدحجابی و دیدزنی؛
 ۸. میگساری؛
 ۹. مصرف مواد مخدر؛
 ۱۰. و هرگونه اذیت و آزار دیگران، در جشنهای اسلامی جایگاهی ندارد.
- فرائض و آداب و محتوای دعاهای عید فطر و قربان را باید تحلیل کرد، تا آداب و اعمال اعیاد اسلامی درخششی دیگر داشته باشد.

مردم، باید اندیشه‌ها را بر قرآن عرضه کنیم، عواطف را با قرآن میزان کنیم و رفتار فردی را بر اساس قرآن و رهنمودهای اهل بیت علیهم‌السلام تنظیم نماییم. برنامه و بودجه سالانه و برنامه‌های توسعه و چشم‌اندازهای آینده را از قرآن و عترت فراگیریم و از کفر و شرک جهانی نهراسیم.

ماه رمضان، ماه بازگشت به زلال طبیعت و فضای پاکیزه فطرت و تمرین آزادگی از «خور و خواب و خشم و شهوت» است. با حضور در نماز عید فطر در زیر آسمان و فضای باز و سجده بر زمین و شعار تکبیر و توحید و با صلوات بر محمد و آل محمد علیهم‌السلام باید بسوی خدا بازگشت.

اعمال و دعاها و شعارهای ماه رمضان و روز عید فطر، بازگوکننده دستاوردهای روزه و رمضان است.

عید و شادی را چگونه اعلام کنیم؟

خداوند متعال پس از برگزاری اردوی بزرگ تربیتی رمضان، اجتماعی با شکوه و اختتامی زیبا و دلنشین را تدارک دیده است، اصولاً اعیاد اسلامی رنگ و بوی دیگری دارد، از یک سو، روز ستایش و سپاس به درگاه آفریننده انسان و جهان و نعمت‌بخش رحیم و رحمان است و از